

Curs

Literatura grega

Presentació

La llengua grega i la llatina, com també la literatura que conreen grecs i romans, són un component significatiu, un element constituent, de la nostra herència cultural. D'una banda, gran part del lèxic de què ens servim cada dia té l'origen en aquestes llengües, que hem, per tant, interioritzat fins i tot sense ser-ne conscients. D'altra banda, molts dels temes que encara avui són el fonament de la nostra producció literària, musical i artística es remunten fins als autors grecs i llatins, que els tractaren en el seu moment per atorgar-los una fesomia pròpia, uns continguts i unes formes de qualitat elevada.

Cal, per tant, tornar al clàssics, beure de les fonts primordials, no tan sols perquè ens ensenyin que, en essència, grecs i llatins eren persones prou semblants a nosaltres —amb angoixes, dubtes, plaers i joies que ens són comuns i que expressem de forma similar—, sinó també perquè les seves creacions (lingüístiques i literàries) són tan riques i inexhauribles que cada època, cada individu, hi pot pouar de nou (i tantes vegades com vulgui) per extreure'n idees i coneixements capaços d'interpel·lar amb força tot allò que som, tot allò que pensem, tot allò que diem i tot allò que fem.

Una mirada a la literatura grega pot resultar, doncs, molt útil per establir ponts entre els temes antics i les qüestions d'actualitat, alhora que ens pot ajudar a conèixer millor aquesta part del nostre patrimoni i tradició culturals que ara sovint no es tracta a l'escola, que és tant com dir que de vegades s'obvia i es menysté, fet que comporta el perill de l'oblit.

Vinculacions

Aquest curs forma part del curs més general **Llengües i literatures clàssiques (I). Introducció pràctica al grec i al llatí. Aproximació per gèneres a les lletres grecoromanes**. Si desitgeu conèixer el curs complet sol·liciteu-nos el programa extens, on s'explica tota la programació.

Professora

Mª Teresa Magadán

Doctora en Arqueologia Grega i Llicenciada en Filologia Semítica. Investigadora de l'Institut del Pròxim Orient Antic (IPOA-UB) i de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC). Cap del Departament de Grec de l'EOIBD.

Informació pràctica

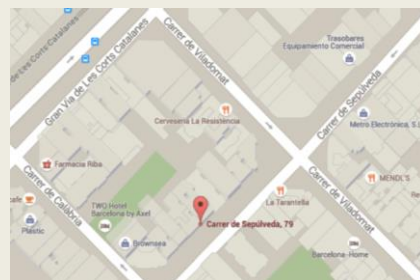
Lloc

Arqueonet

C/ Sepúlveda 79 - 08015 Barcelona

Metro: Línia 1 Rocafort

Bus: H-16, parada Sepúlveda-Viladomat

Data i hora

Els dilluns, del 15 de gener de 2018 al 9 d'abril de 2018.

De 19.30h a 21.00h

11 sessions

Preu

175 €

Inscripció

Per qualsevol de les següents vies:

- **Per la web:** accedint a l'enllaç: http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html
- **Per e-mail:** enviant un e-mail a arqueonet@arqueonet.net, indicant l'activitat a la que us voleu inscriure, el nom i cognoms, l'e-mail i el telèfon de contacte
- **Per telèfon:** als números 937423014 ó 667013352
- **Presencialment:** a Arqueonet, C/Sepúlveda 79 de Barcelona

Programa

11 sessions:

1. La literatura grega: visió de conjunt

Què entenem per literatura grega. Etapes històriques. Els orígens de la literatura grega. Els gèneres literaris. Llengua i gèneres literaris. Prosa i poesia. Oralitat i escriptura.

2. L'èpica

El gènere èpic: la base de la literatura grega. Els inicis de l'èpica: hi havia èpica en època micènica? El llenguatge de l'èpica: tècniques de composició i mètrica. El pas de l'oralitat a l'escriptura: quan?, com?, qui? Els agents: els rapsodes. La gran figura: Homer. Les obres atribuïdes a Homer. L'èpica genealògica: Hesíode. Els poemes del Cicle Èpic. Altres menes de poemes èpics: cosmogonies, catàlegs, calendaris. L'èpica grega i la influència dels models orientals.

3. La poesia lírica

La poesia grega: caracterització en funció de la mètrica i el contingut. La poesia d'època arcaica: iàmbrica, elegíaca, lírica coral i lírica monòdica. La funció de la poesia en la societat grega: la performance de la poesia. Els grans poetes d'època arcaica: Tirteu, Arquíloc, Anacreont, Alceu, Safo. Les poetesses: Corinna. Píndar i Baquilides: l'edat d'or de la lírica. La poesia d'època hel·lenística: la poesia bucòlica (Teòcrit) i la poesia elegíaca (Cal·límac).

4. La tragèdia

Els orígens de la tragèdia: la relació amb els festivals religiosos. Etimologia i significat del terme tragèdia. Estructura d'una tragèdia. La funció social de la tragèdia. Temàtica: entre el passat mític i el present polític. Els grans tràgics: Èsquil, Sòfocles i Eurípides. Els tràgics menors: Tèspis, Frínic, Pràtinus, Neofró. De la tragèdia com a obra representada a la tragèdia com a text escrit: les sistematitzacions. La vigència de la tragèdia grega en el món d'avui.

5. La comèdia

Els orígens de la comèdia. Etimologia i significat del terme comèdia. El komos i la seva relació amb els inicis de la comèdia. Estructura d'una comèdia. Aristòfanes i la comèdia d'època clàssica. La comèdia, mirall de la societat atenesa. Altres autors de comèdies: Cratí d'Atenes. Menandre i la nova comèdia.

6. La història

Com surt la noció d'història? Els primers historiadors, entre mitografia i història: Hecateu, Hel·lànic. Els grans historiadors d'època clàssica: Heròdot, Tucídides, Xenofont. Els historiadors d'època hel·lenística: la història al servei del monarca (historiadors d'Alexandre). Els inicis de la història universal: Èfor, Polibi. Els historiadors grecs d'època romana: Dionís d'Halicarnàs, Flavi Josep, Dió Cassi. Els historiadors cristians: el concepte d'història universal aplicat als orígens de l'home (Eusebi de Cesarea).

7. La filosofia

Els inicis del pensament filosòfic. La figura de Sòcrates. Plató: el diàleg com a forma literària. Aristòtil: els tractats com a forma literària. Altres gèneres filosòfics: diatribes, epistils. La filosofia en època hel·lenística: escoles i models de vida. Els filòsofs neoplatònics: Plotí. El pensament filosòfic antic i el cristianisme: Orígenes, Clement d'Alexandria.

8. La geografia

La "invenció" de la geografia: Anaximandre, Eudoxe, Eratòstenes de Cirene, Hiparc. Geografia i oikoumene. Els Periples i les obres sobre països llunyans. Les grans obres geogràfiques d'època romana: Estrabó, Diodor de Sicília. Ptolemeu i la seva gran obra. El papir d'Artemidor.

9. Els mitògrafs

Escriure sobre el mite: mitòlegs i mitògrafs. Els antecedents: genealogies i cronografies. Els reculls genealògics que racionalitzen el mite: Ferècides d'Atenes. Les compilacions sobre mites d'època hel·lenística. Les grans figures: Apol·loni de Rodes, Apol·lodor, Higini.

10. La biografia

De la didàctica a la biografia. La biografia com a ensenyament moral. Les biografies i pseudobiografies de personatges famosos: d'Homer a Pitàgoras. La biografia com a gènere literari: Plutarc de Queronea. Pausànias: una biografia topogràfica.

11. La novel·la

La novel·la grega: un gènere literari tardà. El concepte de "ficció". La desventura dels personatges, trama fonamental de la novel·la. Els autors més coneguts: Longo de Lesbos, Caritó d'Afrodísia, Aquil·les Taci, Hel·liodor d'Emessa. La influència de la novel·la grega en els romanços medievals, les tragèdies de Shakespeare i les novel·les de Cervantes.